

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2010.gada 17.decembrī (17.01)
(OR. en)**

18115/10

**Starpiestāžu lieta:
2010/0384 (NLE)**

PI 154

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Komisija

Saņemšanas datums: 2010. gada 16.decembris

Temats: Priekšlikums – PADOMES LĒMUMS, ar ko atļauj ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību

Pielikumā ir pievienots Komisijas priekšlikums, ko direktors *Jordi AYET PUIGARNAU* kungs ar pavadvēstuli ir nosūtījis Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāram *Pierre de BOISSIEU* kungam.

Pielikumā: COM(2010) 790 galīgā redakcija

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 14.12.2010
COM(2010) 790 galīgā redakcija

2010/0384 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko atļauj ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IEVADS

2000. gada 1. augustā Komisija pieņēma priekšlikumu Padomes regulai par Kopienas patentu¹. Komisija ierosināja izveidot vienotu Kopienas patentu, kas pastāvētu līdzās nacionālo patentu iestāžu piešķirtajiem nacionālajiem patentiem un saskaņā ar Eiropas patentu konvenciju (EPK) Eiropas Patentu iestādes (EPI) piešķirtajiem Eiropas patentiem. Tā kā ar EPK jau 1970. gados Eiropā tika izveidota veiksmīgi funkcionējoša centralizēta patentu piešķiršanas sistēma, tika plānots, ka arī ar Kopienas patentu piešķiršanu nodarbosies EPI. Patentu sistēmas lietotāji varētu brīvi izvēlēties, kurš no patentaizsardzības veidiem vislabāk atbilst viņu vajadzībām.

Komisijas priekšlikums bija vērsts uz tāda Kopienas patenta izveidi, kas liktos pievilcīgs Eiropas patentu sistēmas lietotājiem, jo īpaši saistībā ar ierosinātajam vienkāršotajām un ekonomiski izdevīgākajām tulkošanas prasībām. Konkrētāk, Komisija ierosināja, ka pēc tam, kad patents piešķirts vienā no EPI oficiālajām darba valodām (angļu, franču vai vācu) un pretenzijas publicētas šajā valodā kopā ar tulkojumu pārējās divās oficiālajās EPI darba valodās, Kopienas patents būtu spēkā visā Savienībā.

Priekšlikumu plaši apsprieda Padomes sanāksmēs, bet nepieciešamo vienprātību panākt neizdevās. 2001. gada 26. novembrī [Padomes sanāksmē] nolēma, ka dažādu ierosinātā Kopienas patenta aspektu, "konkrētāk, tulkošanas prasību" dēļ "par spīti visām pūlēm šajā Padomes sanāksmē vienošanos panākt nebija iespējams"². 2001. gada 20. decembrī prezidentvalsts Beļģija ierosināja kompromisu saistībā ar tulkošanas kārtību, bet arī tai neizdevās panākt vienprātību starp dalībvalstīm³.

2003. gada 3. martā Padome pieņēma kopēju politisko pieeju attiecībā uz Kopienas patentu. Pieeja paredzēja, ka patentu īpašniekiem jānodrošina pretenziju tulkojumi visās oficiālajās dalībvalstu valodās⁴. Šāda kārtība patentu īpašniekiem būtu daudz dārgāka nekā sākotnējā Komisijas priekšlikumā paredzētā, turklāt praktiskas grūtības radītu vajadzība ierobežotā laika posmā iesniegt lielu skaitu tulkojumu. Tādēļ to visi patentu sistēmas lietotāji noraidīja ka pārāk dārgu un riskantu.

Tāpēc 2003. gada 28. novembrī⁵ un 2004. gada 11. martā⁶ Padome secināja, ka, neraugoties uz 2003. gada martā pieņemto kopējo politisko pieeju, tā nespēj panākt politisko vienošanos par Kopienas patenta regulas priekšlikumu tulkošanas kārtības izraisīto domstarpību dēļ.

¹ Priekšlikums Padomes regulai par Kopienas patentu, COM(2000) 412, 1.8.2000.

² Paziņojums presei par Padomes 2389. sanāksmi "Iekšējais tirgus, patērētāju aizsardzības jautājumi un tūrisms", Nr. 14400/01, 26.11.2001.

³ Paziņojums presei par Padomes 2403. sanāksmi "Iekšējais tirgus, patērētāju aizsardzības jautājumi un tūrisms", Nr. 15489/01, 20.12.2001.

⁴ Kopējā politiskā pieeja, 2.3 punkts: "pēc patenta piešķiršanas pieteicējam jāiesniedz visu pretenziju tulkojumi visās oficiālajās Kopienas valodās, izņemot, ja dalībvalsts atsakās no tulkojuma tās oficiālajā valodā. Tulkojums jāiesniedz EPI, un pieteicējam jāsedz visas izmaksas", sk. Padomes dokumentu 6874/03.

⁵ Paziņojums presei par Padomes 2547. sanāksmi "Konkurētspēja (Iekšējais tirgus, rūpniecība un pētniecība)", Nr. 15141/03, 26-27.11.2003.

⁶ Paziņojums presei par Padomes 2570. sanāksmi "Konkurētspēja (Iekšējais tirgus, rūpniecība un pētniecība)", Nr. 6648/03, 11.3.2004.

Diskusijas par priekšlikumu Padomē atsākās pēc tam, kad Komisija 2007. gada aprīlī⁷ pieņēma paziņojumu “Eiropas patenta sistēmas stiprināšana”. Paziņojums apstiprināja apņemšanos izveidot Kopienas patenta. Turklāt tajā tika ierosināts kopīgi ar dalībvalstīm izpētīt pieeju tulkošanas kārtībai, lai samazinātu tulkošanas izmaksas, vienlaikus atvieglot patenta informācijas izplatīšanu visās Savienības oficiālajās valodās. Komisija norādīja, ka, uzsāktie mašīntulkošanas projekti ir apsvēršanas vērti.

Dalībvalstis šos ierosinājumus pirmo reizi analizēja Slovēnijas prezidentūras laikā 2008. gadā⁸. 2008. gada 23. maijā prezidentvalsts iesniedza pārskatītu Kopienas patenta regulas priekšlikumu⁹, balstoties uz Komisijas 2000. gadā ierosināto vienkāršoto tulkošanas kārtību, kuru papildināja jauni elementi. Proti, jebkurš pieteicējs var iesniegt Kopienas patenta pieteikumu jebkurā no Savienības oficiālajām valodām. Pieteicējiem no dalībvalstīm, kuru valoda nav kāda no EPI darba valodām, tiktu atmaksāti izdevumi par pieteikuma tulkošanu vienā no trim EPI darba valodām. Ar mašīntulkošanas palīdzību tiktu nodrošināta ES patenta un patenta pieteikuma tulkošana visās oficiālajās Savienības valodās, ar mērķi sniegt patenta informāciju, bet bez juridiska spēka. Pilnīgs ES patenta tulkojums būtu vajadzīgs tikai strīdus gadījumos. Šos priekšlikumus plaši apsprieda Padomes Intelektuālā īpašuma jautājumu darba grupā (patenti) vairāku prezidentūru laikā 2008. un 2009. gadā.

Padome 2009. gada decembrī pieņēma secinājumus par uzlabotu Eiropas patenta sistēmu¹⁰ un vispārēju pieeju attiecībā uz priekšlikumu Regulai par ES patenta¹¹ (nosaukuma maiņa no "Kopienas patenta" uz "ES patenta" saistītas ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā 2009. gada 1. decembrī). Taču minētie Padomes secinājumi neattiecas uz ES patenta tulkošanas kārtību, jo līdz ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā mainījies ES patenta izveides juridiskais pamats.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 118. panta 1. punktu ES patenta kā Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību veidu var izveidot saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru. Taču saskaņā ar LESD 118. panta 2. punktu joprojām ir nepieciešama īpaša likumdošanas procedūra ar vienbalsību Padomē, lai paredzētu valodu noteikumus attiecībā uz šīm intelektuāla īpašuma tiesībām.

Pamatojoties uz to, 2010. gada 30. jūnijā Komisija pieņēma priekšlikumu Padomes regulai par ES patenta tulkošanas kārtību¹². Priekšlikumam bija pievienots ietekmes novērtējums, kurā analizēti vairāki iespējamie tulkošanas kārtības varianti. Pēc rūpīgas jautājuma izpētes Komisija nonāca pie secinājuma, ka labākais tulkošanas kārtības variants ir tāds, kā izklāstīts pārskatītajā 2008. gada 23. maija priekšlikumā regulai par Kopienas patenta¹³. Šī valodu prasību kārtība ir vienkāršota un ekonomiski izdevīga. Tā sistēmas lietotājiem dod vislielāko izmaksu ietaupījumu, turklāt nodrošinot tiesisko noteiktību. Šādas kārtības pamatā ir EPI veiksmīgi funkcionējošā sistēma, un tā ļauj pieteicējiem būt ļoti elastīgiem.

Priekšlikumu apsprieda Padomes Intelektuālā īpašuma jautājumu darba grupā (patenti) 2010. gada 14. jūlijā, 28. jūlijā un 7.-8. septembrī. Pirmajā darba grupas sanāksmē atklājās, ka vairākām delegācijām par priekšlikumu ir principiālas šaubas. Dažas delegācijas skaidri

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, COM(2007) 165.

⁸ Padomes dokumenti 6985/08 un 8928/08.

⁹ Padomes dokuments 9465/08.

¹⁰ Padomes dokuments 17229/09.

¹¹ Padomes dokumenta 16113/09 1. pielik.

¹² Priekšlikums Padomes regulai (ES) par Eiropas Savienības patenta tulkošanas kārtību - COM(2010) 350, 30.6.2010.

¹³ Padomes dokuments 9465/08.

norādīja, ka kompromiss nav iespējams. Viena delegācija iesniedza alternatīvu priekšlikumu¹⁴, kas nesaņēma gandrīz nekādu atbalstu.

Taču par spīti tam prezidentvalsts Beļģija darīja visu iespējamo, lai panāktu vienprātību jautājumā par ES patenta tulkošanas kārtību. 2010. gada 29. septembrī neformālajā Konkurētspējas padomē par Komisijas priekšlikumu notika pirmā viedokļu apmaiņa, kurā apsprieda prezidentvalsts ierosinātos kompromisa risinājuma elementus. Lai gan liela daļa dalībvalstu atbalstīja Komisijas priekšlikumu un kompromisa risinājuma elementus, vairākas delegācijas pret tiem stingri iebilda. 2010. gada 6. oktobrī prezidentvalsts ierosināja Padomei pieņemt politiskās ievirzes projektu¹⁵, kurā bija iekļauti kompromisa risinājuma elementi. Kompromisa risinājums bija balstīts uz Komisijas priekšlikumu un ņēma vērā alternatīvā priekšlikuma elementus.

2010. gada 11. oktobrī Padomei neizdevās panākt vienošanos par tulkošanas kārtību, balstoties uz politiskās ievirzes projektu. Taču prezidentvalsts turpināja strādāt pie tāda risinājuma, kas būtu pieņemams visām dalībvalstīm.¹⁶ Balstoties uz divpusējām sarunām ar delegācijām, 2010. gada 8. novembrī prezidentvalsts ierosināja otro kompromisa risinājuma elementu kopumu. Politiskās ievirzes projektam 2010. gada 9. novembrī¹⁷ tika pievienoti papildu elementi kompromisa risinājuma īstenošanai.

Politiskās ievirzes projekts bija vienīgais punkts prezidentvalsts 2010. gada 10. novembrī sasauktās ārkārtas Konkurētspējas padomes dienaskārtībā. Par spīti visiem prezidentvalsts centieniem un vairāku delegāciju izteiktajiem piekāpšanās piedāvājumiem, dažas dalībvalstis nevarēja pieņemt ierosināto galīgo kompromisu, un vienprātību nebija iespējams panākt.

Padomes 2010. gada 11. oktobra sanāksmes laikā vairākas dalībvalstis norādīja, ka, ja Padomei neizdotos panākt vienošanos līdz 2010. gada beigām, tās ir gatavas apsvērt iespēju izveidot vienotu patentu ar ciešākas sadarbības palīdzību. Šī iecere tika apstiprināta 2010. gada 9. novembrī, kad piecas delegācijas nosūtīja vēstuli Komisijai, paziņojot, ka, ja sarunas par piemērotu ES patenta tulkošanas kārtību joprojām tiks bloķētas Padomes 10. novembra sanāksmē, būs skaidrs, ka Eiropas uzņēmumiem paredzamā nākotnē būs liegtas vienotas ES patenttiesības. Šīs dalībvalstis lūdza, lai Komisija apsver iespēju ierosināt ciešāku sadarbību šajā jomā, ja tai drīzumā tiktu iesniegts lūgums ierosināt šādu sadarbību. Konkurētspējas padomes sanāksmē 2010. gada 25. novembrī vairākas dalībvalstis pauda ieinteresētību turpināt darbu pie ciešākas sadarbības, taču citas izteica savus iebildumus.

Konkurētspējas padomes 2010. gada 10. novembra sanāksmē tika konstatēts, ka nav vienprātības par to, vai pieņemt ierosināto Padomes regulu par ES patenta tulkošanas kārtību¹⁸. 2010. gada 10. decembrī Konkurētspējas padomes sanāksmē apstiprinājās, ka pastāv nepārvaramas grūtības un ka lēmumu, kura pieņemšanai vajadzīga vienprātība, nav iespējams pieņemt ne tobrīd, ne paredzamā nākotnē. No minētā izriet, ka, piemērojot esošos Līgumu nosacījumus, ierosināto regulu mērķis izveidot vienotu patentaizsardzību visā Eiropas Savienībā nav sasniedzams pieņemamā laika posmā.

¹⁴ Padomes dokuments 13031/10.

¹⁵ Padomes dokuments 14377/10.

¹⁶ Padomes dokuments 15395/10.

¹⁷ Padomes dokuments 15395/10 1. pielik.

¹⁸ Paziņojums presei par Padomes ārkārtas sanāksmi "Konkurētspēja (Iekšējais tirgus, rūpniecība un pētniecība)", Nr. 16041/10, 10.11.2010.

Divpadsmit dalībvalstis (Apvienotā Karaliste, Dānija, Francija, Igaunija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Slovēnija, Somija, Vācija un Zviedrija) ir Komisijai iesniegušas oficiālus lūgumus, norādot ka tās savā starpā vēlas izveidot ciešāku sadarbību vienotas patentaizsardzības jomā un ka Komisijai tālab ir jāiesniedz priekšlikums Padomei.

Šis priekšlikums ir Komisijas atbilde uz šiem lūgumiem.

2. CIEŠĀKAS SADARBĪBAS JURIDISKAIS PAMATS

Ciešāku sadarbību reglamentē Līguma par Eiropas Savienību (LES) 20. pants un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 326. līdz 334. pants.

Šis Komisijas priekšlikums Padomes lēmumam atļaut ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību, ir balstīts uz LESD 329. panta 1. punktu.

3. CIEŠĀKAS SADARBĪBAS ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI

Komisijas priekšlikums Padomes lēmumam attiecas uz atļauju ciešākai sadarbībai, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību. Priekšlikumi konkrētiem pasākumiem, lai īstenotu ciešāku sadarbību, tiks iesniegti, tiklīdz Padome būs atļāvusi ciešāku sadarbību.

Tomēr ir lietderīgi uzskaitīt dažus galvenos paredzēto īstenošanas pasākumu elementus. Tā kā vienotas patentaizsardzības izveidošana nav iespējama bez vienošanās par piemērojamo tulkošanas kārtību, gan materiālajām tiesību normām saistībā ar vienoto patentu (LESD 118. panta 1. punkts), gan tulkošanas kārtību (LESD 118. panta 2. punkts) ir jābūt daļai no paredzētajiem īstenošanas pasākumiem.

Tādēļ paredzētajiem īstenošanas pasākumiem jāsaturs sekojoši elementi.

- (1) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido vienotu patentaizsardzību. Minētais priekšlikums varētu tikt balstīts uz tekstu (vispārējo pieeju), par kuru panākta vienošanās Padomē 2009. gada 4. decembrī¹⁹, kā arī uz dažiem prezidentvalsts Beļģijas ierosinātā politiskās ievirzes projekta elementiem, proti:
 - vienotajai patentaizsardzībai jābūt patentu sistēmas lietotāju fakultatīvai izvēlei, tai jāpastāv līdzās nacionālajiem un Eiropas patentiem. Vienotajam patentam jābūt atsevišķam Eiropas Patentu iestādes piešķirtā Eiropas patenta veidam, kas vienādi attiecas uz tām dalībvalstīm, kas piedalās ciešākā sadarbībā;
 - tādējādi vienota procedūra saskaņā ar EPK attiektos gan uz vienoto patentu, gan arī citiem Eiropas patentiem. Līdz [patenta] piešķiršanas brīdim pieteicējiem būtu iespēja izvēlēties starp 1) Eiropas patentu, kas ir spēkā iesaistīto dalībvalstu teritorijās un kurās tam ir vienāds spēks, 2) Eiropas patentu, kas ir spēkā iesaistīto dalībvalstu teritorijās un kurās tam ir vienāds spēks, papildus norādot arī citas atsevišķas EPK dalībvalstis, vai 3) Eiropas patentu, norādot tikai atsevišķas EPK dalībvalstis;

¹⁹ Padomes dokuments 16113/09.

- vienotajam patentam jābūt autonomam un jānodrošina līdzvērtīga aizsardzība visās iesaistītajās dalībvalstīs. Tas var tikt piešķirts, nodots citam īpašniekam, anulēts vai zaudēt spēku tikai visās šajās teritorijās kopā.
- (2) Priekšlikums Padomes regulai par vienotā patenta tulkošanas kārtību. Šis priekšlikums ietvertu galvenos elementus no Komisijas priekšlikuma Padomes regulai par ES patenta tulkošanas kārtību²⁰, kā arī atsevišķus elementus no prezidentvalsts Beļģijas ierosinātā politiskās ievirzes projekta, proti:
- paredzēts, ka vienotā patenta specifikāciju publicēs EPI saskaņā ar EPK 14. panta 6. punktu. Neskarot tulkošanas pagaidu kārtību, kas varētu būt nepieciešama, papildu tulkojumi netiks pieprasīti. Jebkuras papildu tulkošanas prasības saskaņā ar pagaidu kārtību būtu samērīgas un īslaicīgas, turklāt tulkojumiem nebūs juridiska spēka, kas tādējādi nodrošinās tiesisko noteiktību patentu sistēmas lietotājiem. Šādas tulkošanas pagaidu prasības zaudēs spēku, tiklīdz pēc objektīva kvalitātes novērtējuma būs pieejami augstas kvalitātes mašintulkojumi;
 - tulkojumiem nevajadzētu būt ar juridisku spēku, tādējādi nodrošinot tiesisko noteiktību patentu sistēmas lietotājiem;
 - strīdus gadījumos saistībā ar vienoto patentu patenta īpašniekam būs jāiesniedz paša apmaksāts pilnīgs un neautomatizēts patenta specifikācijas tulkojums
 - (a) valodā, kas ir tās dalībvalsts oficiālā valoda, kurā noticis iespējamais tiesību pārkāpums vai kurā ir iespējamā pārkāpēja mītnes vieta (pēc iespējamā pārkāpēja izvēles), un
 - (b) valodā, kurā tiesa izskata attiecīgo strīdu (pēc tiesas pieprasījuma);
 - papildus tam, kas jau tiek nodrošināts saistībā ar Eiropas patentiem, jāparedz līdzekļi, tostarp finansiālā un tehniska palīdzība tulkojumu sagatavošanā, lai kompensētu izmaksas patenta pieteikumu tulkošanai no kādas Savienības oficiālās valodas uz kādu no EPI oficiālajam darba valodām tiem pieteicējiem, kuru piederības dalībvalsts oficiālā valoda nav neviena no Eiropas Patentu iestādes oficiālajām valodām.

4. CIEŠĀKAS SADARBĪBAS JURIDISKO NOSACĪJUMU IZVĒRTĒJUMS

4.1. Lēmums par atļauju kā galējais līdzeklis un vismaz deviņu dalībvalstu līdzdalība

LES 20. panta 2. punktā ir noteikts, ka Padome var pieņemt lēmumu, ar ko dod atļauju sākt ciešāku sadarbību, tikai kā galēju līdzekli, ja tā konstatējusi, ka Savienība kopumā nevar pieņēmamā termiņā sasniegt šādas sadarbības mērķus, un ja tajā piedalās vismaz deviņas dalībvalstis.

Konkurētspējas padomes 2010. gada 10. novembra sanāksmē tika konstatēts, ka nav vienprātības par to, vai pieņemt ierosināto Padomes regulu par ES patenta tulkošanas

²⁰ COM(2010) 350.

kārtību²¹. 2010. gada 10. decembrī Padomes sanāksmē apstiprinājās, ka pastāv nepārvaramas grūtības un ka lēmumu, kura pieņemšanai vajadzīga vienprātība, nav iespējams pieņemt ne tobrīd, ne paredzamā nākotnē.

Lai gan vienotas patentaizsardzības izveidošanai ir jānosaka tulkošanas kārtība, ir konstatēts, ka mērķi, kas noteikti regulā par ES patentu, nav sasniedzami pieņemamā termiņā, piemērojot attiecīgos Līgumu noteikumus. No minētā izriet, ka vienotas patentaizsardzības izveidei visā Savienībā nav cita risinājuma, un tādēļ ciešāka sadarbība ir galējais līdzeklis.

Divpadsmit dalībvalstis ir Komisijā iesniegušas lūgumus, kuros norādīts, ka tās savā starpā vēlas izveidot ciešāku sadarbību vienotas patentaizsardzības jomā. Šīs dalībvalstis savus lūgumus ir apstiprinājušas arī Konkurētspējas padomē 2010. gada 10. decembrī.

4.2. Joma, uz ko attiecas Līgums

LESD 329. panta 1. punktā ir noteikts, ka ciešāku sadarbību var izveidot "kādā no jomām, uz ko attiecas Līgumi". Pasākumi Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību izveidošanai ir īpaši pieminēti LESD 118. pantā. Vienotas patentaizsardzības izveidošana ir pietiekami viendabīgs un strukturēts temats, lai Līgumu izpratnē veidotu labi definētu jomu, kurā var tikt veidota ciešāka sadarbība.

LES 20. panta 1. punktā ir noteikts, ka ciešāku sadarbību var izveidot tikai "jomās, kas nav Savienības ekskluzīvā kompetencē". Vienota patentaizsardzība nav iekļauta nedalīto ekskluzīvo kompetenču sarakstā LESD 3. panta 1. punktā. Juridiskais pamats tiesību aktu pieņemšanai intelektuālā īpašuma tiesību jomā (LESD 118. pants) ir iekļauts tiesību aktu tuvināšanas nodaļā, un tajā ietverta īpaša atsauce uz iekšēja tirgus izveidošanu un darbību, kas ir viena no Savienības dalītajam kompetencēm (LESD 4. pants). Tādējādi vienotas patentaizsardzības izveidošana kopā ar attiecīgo tulkošanas kārtību pieder pie jomām, kas nav Savienības ekskluzīvā kompetencē. Apsvērums, ka tikai pati Savienība var izveidot vienotu patentaizsardzību Savienībā, nenozīmē, ka šādas vienotas patentaizsardzības izveidošana ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Argumentos, kas to apstrīd, tiek jaukti divi jēdzieni: varas deleģēšana (kas šajā gadījumā ir tiesības noteikt pasākumus Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību izveidošanai, lai nodrošinātu vienotu aizsardzību visā Savienībā) un veids, kādā tiek realizēta vara Savienībā.

4.3. Savienības mērķu sasniegšanas veicināšana, tās interešu aizsardzība un integrācijas procesa pastiprināšana

4.3.1. Savienības mērķu sasniegšanas veicināšana

Diviem LES 3. panta 3. punkta noteiktajiem Savienības mērķiem ir īpaša nozīme patentu jomā:

- iekšējā tirgus izveidošana; un
- zinātnes un tehnikas attīstības veicināšana.

Iekšējā tirgus izveidošana

²¹ Paziņojums presei par Padomes ārkārtas sanākumi "Konkurētspēja (Iekšējais tirgus, rūpniecība un pētniecība)", Nr. 16041/10, 10.11.2010.

Iekšējais tirgus aptver teritoriju bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču brīva aprīte (LESD 26. panta 2. punkts). Lai sasniegtu šo mērķi, Savienībai jāpieņem pasākumi iekšējā tirgus darbības nodrošināšanai (LESD 26. panta 1. punkts). Viens no šiem pasākumiem ir "Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību" izveidošana. LESD 118. panta 1. punktā skaidri noteikts, ka šādas tiesības izveido, "veidojot iekšējo tirgu vai nodrošinot tā darbību".

Pašreizējās nacionālās patentu sistēmas un Eiropas patentu sistēma veido sadrumstalotu Eiropas patentaizsardzības vidi. Galvenais iemesls tam ir nacionālo un Eiropas patentu teritoriāli ierobežotā aizsardzība, kas nav vienota un neattiecas uz iekšējo tirgu kopumā, jo:

- aizsardzība, ko nodrošina nacionālais patents, attiecas tikai uz to dalībvalsti, kurā šis patents piešķirts;
- Eiropas patenta teritoriālā darbības joma atkarīga no patenta īpašnieka lēmuma apstiprināt Eiropas patentu vienā vai vairākās dalībvalstīs, kur Eiropas patentam piešķir nacionālā patenta spēku (ar to saprotot lietvedību nacionālajā patentu valdē un tiesību īstenošanu valsts tiesās).

Daudzkārt ir pierādījies, ka praksē patentu īpašnieki patentaizsardzību saviem izgudrojumiem izvēlas tikai dažās dalībvalstīs²². Šķiet, ka no patentaizsardzības lielā Savienības daļā tos attur augstās izmaksas un sarežģītība, ko rada prasības patenta apstiprināšanai, valsts nodevas (par publikāciju un ikgadējo patenta atjaunošanu), kā arī prasības par profesionālo pārstāvību (sk. 5.2.2. iedaļu).

Vienota patenta izveidošana veselai dalībvalstu grupai nozīmētu patentaizsardzības līmeņa paaugstināšanu ar tāda intelektuālā īpašuma tiesību veida palīdzību, kas nodrošina vienādu aizsardzību visās iesaistītajās dalībvalstīs. Šajās dalībvalstīs Eiropas patentu sistēmas lietotājiem būtu pieejama vienota patentaizsardzība, bet tiktu samazinātas izmaksas un sarežģītība. Tādēļ vienots patents veicinātu Savienības mērķa sasniegšanu, proti, iekšējā tirgus darbības nodrošināšanu, pat ja piedalās tikai nedaudzas valstis.

Dalībvalstīs, kas izvēlas nepiedalīties ciešākā sadarbībā, ar patentiem saistītais tiesiskais regulējums paliks nemainīgs. Tas nozīmē, ka izgudrotājiem, kas vēlēšies nodrošināt patentaizsardzību neiesaistītajās dalībvalstīs, vajadzēs apstiprināt savu Eiropas patentu šajās teritorijās, rēķinoties ar attiecīgajām tulkošanas un citām izmaksām. Eiropas patentā, kas attiecas uz iesaistītajām dalībvalstīm, kurās patentam būtu vienota aizsardzība, varētu norādīt arī atsevišķas neiesaistītās dalībvalstis. Tādējādi būtu iespējams iegūt patentaizsardzību visā Savienībā.

Turklāt izgudrotājiem, kuru piederības valsts ir kāda no neiesaistītajām dalībvalstīm, būs iespēja gūt labumu no vienotas patentaizsardzības iesaistītajās dalībvalstīs (sīkāk sk. 4.6. iedaļu). Rezultātā tiks vienkāršota patentaizsardzības iegūšana visā Savienībā, un gan iesaistīto, gan neiesaistīto dalībvalstu izgudrotājiem būtiski samazināsies šādas aizsardzības izmaksas. Tādēļ ir gaidāms, ka nākotnē daudz vairāk izgudrotāju nekā šobrīd vēlēšies iegūt patentaizsardzību visā Savienībā²³. Tas labvēlīgi ietekmēs iekšējā tirgus darbību.

²² Eiropas patents tiek apstiprināts vidēji tikai piecās valstīs, sk. Komisijas priekšlikumam Padomes regulai par ES patenta tulkošanas kārtību – SEC(2010) 796, 12. lpp. pievienoto ietekmes novērtējumu ar vēl citām atsaucēm.

²³ Sk. 5.2.1. iedaļu.

Ir vispāratzīts, ka viegla piekļuve patentaizsardzībai veicina pētniecību un izstrādi²⁴: individuālo izgudrotāju, inovatīvo MVU un lielo uzņēmumu tieksme investēt pētniecībā un izstrādē ir lielā mērā atkarīga no iespējas nodrošināt izņēmuma tiesības uz jebkuru izgudrojumu, kas savukārt nodrošinātu atbilstošu ieguldījumu atdevi. Tālab viegla piekļuve ekonomiski izdevīgākai, vienkāršākai un juridiski drošākai patentu sistēmai ir ārkārtīgi svarīga, lai Savienībā veicinātu zinātnisko un tehnoloģisko progresu.

Esošā sadrumstalotā patentu sistēma Eiropā neveicina pienācīgus pamatnosacījumus pētniecības un izstrādes stimulēšanai. Uzņēmumi, jo īpaši MVU, esošo patentu sistēmu uzskata par pārāk dārgu un sarežģītu²⁵.

Vienota patenta izveidošana patentu sistēmas lietotājiem radīs ievērojamas priekšrocības vieglākas piekļuves, ekonomiskā izdevīguma, vienkāršības un tiesiskās noteiktības ziņā. Lētāk un vieglāk iegūt patentaizsardzību būs ne tikai iesaistīto dalībvalstu teritorijās, bet, kā jau iepriekš izskaidrots, arī visā Savienībā. Šie uzlabotie apstākļi palīdzēs stimulēt investīcijas pētniecībā un izstrādē un tādējādi veicināt visas Savienības zinātnisko un tehnoloģisko progresu. Tā kā arī sistēmas lietotāji neiesaistītajās dalībvalstīs gūs labumu no vienotas patentaizsardzības, pozitīva ietekme uz pētniecības un izstrādes pasākumiem gaidāma arī tur.

4.3.2. Interesu aizsardzība un integrācijas procesa pastiprināšana

Savienības interešu aizsardzība

Ar Savienības augstajām patentaizsardzības izmaksām saistītās iekšējā tirgus sadrumstalotības dēļ izgudrotāji Savienībā nevar pilnībā izmantot vienotā tirgus priekšrocības. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad izgudrotāji vēlas optimālu aizsardzību Savienībā kopumā. Tas nozīmē, ka situācija nav tik laba kā citās ekonomikas lielvalstīs, piemēram, ASV, Japānā vai Ķīnā. Tādēļ patentaizsardzības iespēja valstīs ar lieliem patēriņa tirgiem, piemēram ASV, izgudrotājam var šķist pievilcīgāka. Šādai situācijai ir negatīva ietekme uz Savienības konkurētspēju, jo ar inovācijām saistīti pasākumi rada cilvēkkapitālu, kas ir mobilāks nekā citās jomās. Pašreizējos ne tik labvēlīgos apstākļos inovācijām Savienība ir mazāk pievilcīga vieta gan Eiropas, gan trešo valstu izgudrotāju jaunradei un inovācijai. Ciešāka sadarbība starp vairākām dalībvalstīm vienotas patentaizsardzības jomā aizsargātu Savienības intereses, jo palielinātu tās konkurētspēju un pievilcību pārējai pasaulei.

Savienības integrācijas procesa pastiprināšana

Ciešāka sadarbība starp vairākām dalībvalstīm vienotas patentaizsardzības jomā palielinātu arī integrācijas līmeni gan starp iesaistītajām dalībvalstīm, gan, salīdzinot ar pašreizējo situāciju, starp iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm.

27 dažādu tiesisko regulējumu vietā, kuros ir atšķirīgas apstiprināšanas un spēkā uzturēšanas prasības pēc patenta piešķiršanas, lietotāji varētu izvēlēties starp vienotu patentu, uz kuru attiecas viens tiesiskais režīms, un Eiropas vai nacionālo patentu, uz kuru attiecas valstu tiesiskie režīmi, tādējādi harmonizējot patentu jomu un pastiprinot integrācijas procesu iesaistītajās dalībvalstīs.

²⁴ Guellec / van Pottelsberghe, The Economics of the European Patent System, OUP, 2007. gads.

²⁵ Sk., piemēram, Komisijas 2006. gada apspriešanu par turpmāko patentu politiku Eiropā.

Pašreizējās sistēmas izmaksu un sarežģītības dēļ Eiropas patenti tiek apstiprināti vidēji piecās dalībvalstīs. Tas Savienībā rada patenttiesību "robežas". Patenttiesību iekšējās robežas starp dalībvalstīm pazustu līdz ar vienota patenta ieviešanu. Turklāt, tā kā ievērojami samazinātos vispārējās izmaksas un sarežģītība patentaizsardzības iegūšanai visā Savienībā, iespējams, ka arī lielāks skaits ciešākā sadarbībā neiesaistīto dalībvalstu izgudrotāju vēlētos Eiropas patenta sniegto patentaizsardzību²⁶.

Tas ir jo ticamāk tāpēc, ka izgudrotāji būtu ieinteresēti iegūt patentaizsardzību visā Savienībā, lai iekšējā tirgū aizsargātu savus izgudrojumus pret pārkāpuma precēm. Pašlaik saskaņā ar ES regulu par muitas darbību uz robežām šādu preču konfiscēšana uz Savienības ārējām robežām nav iespējama, ja preces importē caur dalībvalstīm, kur patenta īpašnieks savu patentu nav apstiprinājis. Tas ievērojami apgrūtina aizsardzību pret pārkāpuma preču importu no trešām valstīm. Sagaidāms, ka līdz ar kopējo izmaksu būtisku samazināšanos arvien vairāk patentu īpašnieku, uz kuriem attiecas minētā situācija, vēlēties plašāku aizsardzību. Tāpēc ciešāka sadarbība stiprinātu Savienības integrāciju patentaizsardzības jomā.

Vienota patentaizsardzība pastiprinātu iesaistīto dalībvalstu integrāciju, nodrošinot augsta līmeņa patentaizsardzību visās iesaistītajās dalībvalstīs. Vienotais patents garantēs vienādu aizsardzību iesaistītajās dalībvalstīs, un tādējādi izveidosies teritorija, kurā nav nepilnību patenttiesību regulējumā un kur iespējams novērst tādas nevēlamas parādības kā iekšēja tirgus sadrumstalotība un tiesību pārkāpēju parazitisms. Kas attiecas uz integrāciju starp iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm, arī šajā jomā ir gaidāma labvēlīga ietekme, jo sistēmas lietotāji no neiesaistītajām dalībvalstīm gūtu labumu no vienota patenta un piekļuves vienāda patentaizsardzībai iesaistītajās dalībvalstīs. Turklāt tas palīdzētu intensificēt pārrobežu ekonomiskos sakarus starp iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm.

4.4. Atbilstība Līgumiem un Savienības tiesībām

Saskaņā ar LESD 326. pantu ciešākai sadarbībai jāatbilst Līgumiem un Savienības tiesībām. Īstenojot ciešāku sadarbību, vienotas patentaizsardzības izveidošanas jomā tiktu ievēroti esošie tiesību akti.

Pirmkārt, sadarbība tiktu izveidota jomā, uz kuru attiecas savienības dalītās kompetences (LESD 4. panta 2. punkts – sk. 4.2. iedaļu).

Otrkārt, šobrīd ir tikai neliels skaits Savienības tiesību aktu LESD 288. panta nozīmē, un neviens no tiem neattiecas uz Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību izveidošanu vienādas aizsardzības nodrošināšanai visā Savienībā.

Materiālo patenttiesību normu tuvināšana Savienības līmenī nav notikusi, izņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 6. jūlija Direktīvu 98/44/EK par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā²⁷. Šī direktīva nosaka saskaņotus patentspējas kritērijus un izņēmumus no patentaizsardzības izgudrojumiem biotehnoloģijā. Savienības likumdevējs ir pieņēmis tiesību aktus par patenta darbības pagarināšanu atsevišķiem patentēto izgudrojumu veidiem. Attiecīgie instrumenti ir Regula (EK) Nr. 1610/96 par papildu aizsardzības

²⁶ Sk. 5.2.1. iedaļu.

²⁷ OV L 213, 30.7.1998., 13. lpp.

sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem²⁸ un Regula (EK) Nr. 469/2009 par papildu aizsardzības sertifikātu zālēm²⁹.

Ciešāka sadarbība patentu jomā neizraisītu diskrimināciju. Piekļuve vienotajam patentam būs iespējama patentu sistēmas lietotājiem visā Savienībā, neatkarīgi no pieteicēja pilsonības, dzīvesvietas vai reģistrācijas vietas. Tajā pašā laikā sistēmas lietotājiem arī turpmāk būs iespēja iegūt patentaizsardzību neiesaistītajās dalībvalstīs, tās [Eiropas patenta pieteikumā] norādot papildus vienoti norādītajām iesaistītajām valstīm.

Turklāt visiem sistēmas lietotājiem būs iespēja apstiprināt savu Eiropas patentu ar vienādiem nosacījumiem gan iesaistītajās, gan neiesaistītajās dalībvalstīs. Viena izgudrojuma vienu patentu tad izsniegtu EPI bez jebkādām papildu administratīvām procedūrām un bez papildu izmaksām. Sistēmas lietotāji attiecīgās nodevas par patenta piešķiršanu maksātu EPI un līdz pat patenta piešķiršanai varētu izvēlēties teritorijas, uz kurām patents attieksies, proti tiem būtu izvēle starp: 1) Eiropas patentu, kas ir spēkā iesaistīto dalībvalstu teritorijās un kurās tam ir vienāds spēks, 2) Eiropas patentu, kas ir spēkā iesaistīto dalībvalstu teritorijās un kurās tam ir vienāds spēks, papildus norādot arī citas atsevišķas EPK dalībvalstis vai 3) Eiropas patentu, norādot tikai atsevišķas EPK dalībvalstis.

4.5. Nekādu draudu iekšējam tirgum vai ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai, nekādu šķēršļu vai diskriminācijas tirdzniecībā, nekādu konkurences traucējumu

4.5.1. Ciešāka sadarbība nedrīkst apdraudēt iekšējo tirgu vai ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju

LESD 326. pants nosaka, ka ciešāka sadarbība nedrīkst apdraudēt iekšējo tirgu vai ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.

Kā izklāstīts iepriekš, vienotas patentaizsardzības izveide veselā dalībvalstu grupā sekmētu iekšējā tirgus darbību³⁰. Vienota patentaizsardzība ar vienādu spēku iesaistītajās dalībvalstīs mazinās pašreizējās problēmas, kuru cēlonis ir sadrumstalotā patentu sistēma iesaistītajās dalībvalstīs. Konkrētāk, patentu īpašnieki varēs nepieļaut, ka pārkāpuma preces un ražojumi no trešām valstīm nonāk iesaistītajās dalībvalstīs, un pielāgot ražošanu, licencēšanu un uzņēmējdarbības praksi iesaistīto dalībvalstu tirgiem.

Iekšējā tirgus darbība uzlabotos arī attiecībā uz neiesaistītajām dalībvalstīm, jo — kā izskaidrots iepriekš — ir liela iespēja, ka vairāk izgudrotāju vēlētos iegūt patentaizsardzību visā Savienībā.

Turklāt, kā sīkāk iztirzāts 4.6. sadaļā, vienlīdzīga piekļuve vienotajai patentaizsardzībai tiktu nodrošināta visiem patentu īpašniekiem — gan no iesaistītajām, gan neiesaistītajām dalībvalstīm. Vienotā patentaizsardzība, kas aptver iesaistīto dalībvalstu teritoriju, būtu vēl viens rīks, kas pieejams patentu īpašniekiem Savienībā, un var tikai uzlabot iekšējā tirgus darbību. Tā sekmētu arī ekonomisko kohēziju.

²⁸ OV L 198, 8.8.1996., 30.–35. lpp.

²⁹ OV L 152, 8.8.1996., 1.–10. lpp.

³⁰ Sk. 4.3.1. sadaļu.

Vispārīgāk sakot, vienotajai patentaizsardzībai nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, jo uzņēmēji varēs izmantot vienoto patentaizsardzību (un līdz ar to gūt labumu no vienkāršošanas un izmaksu samazināšanās) neatkarīgi no reģistrācijas vietas.

4.5.2. *Ciešāka sadarbība nedrīkst radīt šķēršļus vai diskrimināciju tirdzniecībā starp dalībvalstīm vai radīt traucējumus dalībvalstu savstarpējā konkurencē*

LESD 326. pants paredz, ka ciešāka sadarbība nedrīkst radīt šķēršļus vai diskrimināciju tirdzniecībā starp dalībvalstīm vai radīt traucējumus dalībvalstu savstarpējā konkurencē.

Kā izklāstīts iepriekš, vienotas patentaizsardzības izveide grupā dalībvalstu sekmētu iekšējā tirgus darbību un jo īpaši preču brīvu apriti. Iesaistīto dalībvalstu vidū izzustu pašreizējā sadrumstalotība, kad starp dalībvalstīm pastāv „patenttiesību robežas” (jo pastāvošās patenttiesības ir teritoriāli ierobežotas). Kas attiecas uz tirdzniecību starp iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm, domājams, ka situācija pat uzlabosies, jo vairāk izgudrotāju nekā pašlaik vēlēšies iegūt patentaizsardzību visā Savienībā³¹.

Turklāt (kā sīkāk iztirzāts 4.6. sadaļā) ciešāka sadarbība vienotas patentaizsardzības jomā neradīs šķēršļus vai diskrimināciju tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Vienotā patenta sistēma būs atklāta, jo izgudrotājiem un inovatīviem uzņēmumiem no neiesaistītajām dalībvalstīm, kad tie vēlēšies iegūt patentaizsardzību iesaistītajās dalībvalstīs, būs tāda pati piekļuve vienotajai patentaizsardzībai kā izgudrotājiem un inovatīviem uzņēmumiem no iesaistītajām dalībvalstīm. Kas attiecas uz patentaizsardzību neiesaistītajās dalībvalstīs, neradīsies nekādi šķēršļi vai diskriminācija tirdzniecībā, jo šajās valstīs visiem lietotājiem — gan no iesaistītajām, gan neiesaistītajām dalībvalstīm — būs jāapstiprina savs Eiropas patents vai jāiegūst nacionālais patents.

Kas attiecas uz prasību, ka ciešāka sadarbība nedrīkst radīt traucējumus konkurencē, netiks traucēta konkurence ne starp dalībvalstīm, ne uzņēmumiem.

Ciešākas sadarbības gaitā izveidotā vienotā patentaizsardzība nekādā ziņā neietekmēs konkurenci dalībvalstu starpā par inovatīvo uzņēmumu ieguldījumiem. Inovatīvo uzņēmumu darbības apstākļi uzlabosies visā Savienībā, pateicoties tam, ka samazināsies patentēšanas izmaksas, kā izklāstīts iepriekš. Tā kā uzņēmuma reģistrācijas vieta nebūs no svara, lai piekļūtu vienotajai patentaizsardzībai (un attiecīgi ietaupītu izmaksas), tam, vai dalībvalsts ir iesaistījies ciešākā sadarbībā, nebūs izšķirīgas nozīmes, pieņemot lēmumu, vai ieguldīt kādā dalībvalstī.

Kas attiecas uz konkurenci starp uzņēmumiem no iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm, vienotas patentaizsardzības izveide uzlabotu inovatīvo uzņēmumu darbības apstākļus visā Savienībā. Domājams, ka pieaugs to patentu skaits, kas ir spēkā gan iesaistītajās, gan neiesaistītajās dalībvalstīs, jo patentu īpašnieki varētu vēlēties iegūt vienoto patentu iesaistītajās dalībvalstīs un tādējādi ietaupītos līdzekļus izmantot, lai iegūtu Eiropas patentus neiesaistītajās dalībvalstīs. Kā izklāstīts iepriekš, tā jo īpaši varētu notikt ekonomikas nozarēs, kuras skar tādu ražojumu imports no trešām valstīm, ar kuriem pārkāpj Eiropas patentus, jo tikai nevainojama aizsardzība pie visām Savienības ārējām robežām dotu patentu īpašniekiem iespēju reāli izmantot ES regulu par muitas darbību uz robežām, proti, pieprasīt, lai šie ražojumi tiktu aizturēti pie visām ārējām robežām.

³¹ Sk. 4.3.2. un 5.2.1. iedaļu.

4.6. Neiesaistīto dalībvalstu tiesību ievērošana

LESD 327. pants nosaka, ka jebkādas ciešākas sadarbības gadījumā jāievēro to dalībvalstu kompetence, tiesības un pienākumi, kuras šādā sadarbībā neiesaistās.

Ciešāka sadarbība patentu jomā tiktu īstenota, ievērojot neiesaistīto dalībvalstu tiesības. Vienotajam patentam varētu piekļūt patentu sistēmas lietotāji no visas Savienības, lai kāda būtu pieteicēja valstspiederība, dzīvesvieta vai reģistrācijas vieta. No otras puses, lietotāji arī turpmāk varēs iegūt patentaizsardzību neiesaistītajās dalībvalstīs, proti, iegūstot vai nu uz tām attiecinātu Eiropas patentu, vai — mazāk ticams — attiecīgu nacionālo patentu. Tādējādi izgudrotāji un inovatīvi uzņēmumi no neiesaistītajām dalībvalstīm varēs piekļūt vienotajam patentam tieši tāpat kā tie no iesaistītajām dalībvalstīm.

Tas nozīmē, ka iesaistītās dalībvalstis izveidotu vienotu patentaizsardzību visā teritorijā, ko aptver ciešāka sadarbība. Neiesaistīto dalībvalstu tiesības saglabāt savus nosacījumus patentaizsardzības iegūšanai savā teritorijā netiek skartas. Piemēram, tās var arī turpmāk paredzēt, ka Eiropas patenta tulkojums ir priekšnoteikums tā apstiprināšanai valsts teritorijā.

Jāuzsver, ka vienotais patents neradītu diskrimināciju starp lietotājiem no iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm: lietotājiem no neiesaistītajām dalībvalstīm, kad tie vēlēties iegūt patentaizsardzību (un tārad arī nodrošināt, ka to inovatīvajiem ražojumiem ir piekļuve tirgiem) iesaistītajās dalībvalstīs, būs tāda pati piekļuve vienotajai patentaizsardzībai kā lietotājiem no iesaistītajām dalībvalstīm. Kas attiecas uz patentaizsardzību neiesaistītajās dalībvalstīs, visiem lietotājiem būs vai nu jāapstiprina Eiropas patenti šajās valstīs, vai arī jāiegūst nacionālie patenti.

Pieteicējiem no neiesaistītajām dalībvalstīm arīdzan tiks kompensētas izmaksas par valsts valodā iesniegto pieteikumu tulkošanu vienā no EPI darba valodām — gluži tāpat kā pieteicējiem no iesaistītajām dalībvalstīm. Turklāt arī iespējamie pārkāpēji no neiesaistītajām dalībvalstīm gūs labumu no prasības, ka strīdus gadījumā tiem jāsaņem pilnīgs, neautomatizēts tulkojums. Tādējādi nerastos diskriminācija starp lietotājiem no iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm.

Visbeidzot, jāievēro, ka ciešāka sadarbība pie vienotas patentaizsardzības nerada nekādas problēmas saistībā ar patenttiesību izsmelšanu. Netiktu ietekmēta brīva preču aprīte starp iesaistītajām un neiesaistītajām dalībvalstīm. Saskaņā ar pašreizējo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru patenttiesību vai kādu citu intelektuālā vai rūpnieciskā īpašumu tiesību izsmelšana paredz, ka aizsargātais objekts jālaiž tirgū Savienībā (vai Eiropas Ekonomikas zonā) pašam tiesību turētājam vai ar tā piekrišanu. Kas attiecas uz patentiem, Tiesa ir lēmusi, ka Līgumu noteikumi par preču brīvu aprīti, ieskaitot LESD 36. pantu, interpretējami kā tādi, kas patenta īpašniekam, kurš pārdod ražojumu vienā dalībvalstī, kur tas ir aizsargāts ar patentu, un tad pats to laiž tirgū citā dalībvalstī, kur tas nav aizsargāts, liedz izmantot tiesības, kas tam piešķirtas ar pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, liegt minētajā valstī tirgot minēto izstrādājumu, kas ievests no citas dalībvalsts³².

4.7. Secinājums par juridisko nosacījumu ievērošanu

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka ir izpildīti visi Līgumos paredzētie tiesiskie nosacījumi attiecībā uz ciešāku sadarbību.

³² Lieta 187/80, Merck & Co. Inc. pret Stephar BV un Petrus Stephanus Exler, [1981] ECR, 2063. lpp.

5. CIEŠĀKAS SADARBĪBAS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

5.1. Pašreizējā situācija

Pašreizējā situācija ir tāda, ka nacionālie un Eiropas patenti sniedz tikai teritoriāli ierobežotu patentaizsardzību, tāpēc Savienībā šajā jomā ir vērojami „baltie plankumi”, kam var būt šādas nevēlamas sekas.

- Zaudētas uzņēmējdarbības izdevības: patentu īpašnieki, izvēloties vietu, kur pieteikt patentus un ražot, licencēt un tirgot savus ražojumus, vairāk orientēties uz dažiem nacionāliem tirgiem; mazāk tiks meklētas uzņēmējdarbības izdevības citos tirgos (mazākos vai attālākos); tādējādi nedarbojas patiens iekšējais tirgus, turklāt tas var apdraudēt arī kohēziju Savienībā.
- Inovatīvi uzņēmumi ir neizdevīgā stāvoklī: trešām personām, kas ražo un pārdod patentētus ražojumus dalībvalstīs, kurās tiem nav nodrošināta patentaizsardzība, ir konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar patentu īpašniekiem, kam jāatgūst ieguldījumi pētniecībā un izstrādē; jo īpaši tas attiecas uz inovatīviem MVU, kas līdz šim atturējušiem no patentaizsardzības iegūšanas visā Savienībā, jo tas ir ļoti dārgi.
- Patentu vērtība mazinās: patentu īpašnieki nevar paļauties uz to, ka ar ES regulu par muitas darbību uz robežām³³ pietiek, lai nepieļautu, ka pārkāpuma preces un ražojumi nonāk iekšējā tirgū caur dalībvalstīm, kurās nepastāv patentaizsardzība; šādas pārkāpuma preces un ražojumi muitas iestādēm ir jāatbrīvo, un tādējādi tās var nonākt brīvā apgrozībā iekšējā tirgū; teorētiski, tās nevar nonākt dalībvalstī, kurā ir iegūta patentaizsardzība, taču praksē šādas preces vai ražojumi Savienībā var atrasties brīvā apgrozībā³⁴, jo iekšējā tirgū vairs nepastāv robežkontrole.

5.2. Ietekmes novērtējums

Ja grupā dalībvalstu tiktu izveidotas vienotas patenttiesības, tas patentu sistēmas lietotājiem Eiropā sniegtu tūlītējas un taustāmas priekšrocības. Svarīgi izcelt šādas vienotās patentaizsardzības iezīmes:

- Labāka piekļuve patentaizsardzībai
- Izmaksu samazināšana un procedūras vienkāršošana

5.2.1. Labāka piekļuve patentaizsardzībai

Vienotais patents teritorijā, ko aptver ciešāka sadarbība, visiem patentu sistēmas lietotājiem Eiropā nodrošinātu vieglāku piekļuvi patentaizsardzībai. Tas attiecas uz pieteicējiem gan no iesaistītajām, gan neiesaistītajām dalībvalstīm. Ciešākas sadarbības aptvertais tirgus būtu daudz lielāks nekā jebkuras vienas dalībvalsts tirgus, un tas nozīmē, ka samazinātos aizsardzības izmaksas samērā ar ekonomikas lielumu.

³³ Padomes Regula (EK) Nr. 1383/2003 par muitas rīcību attiecībā uz precēm, par kurām ir aizdomas, ka tās pārkāpj atsevišķas intelektuālā īpašuma tiesības, un pasākumiem, ko veic attiecībā uz precēm, kas ir pārkāpušas šādas tiesības.

³⁴ Tādu preču identificēšana, kas pārkāpj patentu, ir ļoti sarežģīta, kad tās jau nonākušas brīvā apgrozībā iekšējā tirgū. Patentu īpašnieki savas tiesības var īstenot tikai valsts tiesā.

Komisijas nesen veiktā pētījumā izvērtēts, kāda ir patentēšanas relatīvo izmaksu ietekme uz pieprasījumu pēc patentaizsardzības³⁵. Pētījumā salīdzinātas patentu izmaksas, ņemot vērā tirgus lielumu un patenta pretenziju vidējo skaitu konkrētā teritorijā, un konstatēts, ka Eiropā izmaksas ir ļoti lielas un ka tāpēc pieprasījums pēc patentu pieteikumu iesniegšanas EPI ir daudz mazāks. Pētījumā arī secināts — lai gan, pateicoties Londonas nolīgumam³⁶, izmaksas ir ievērojami samazinājušās, Eiropas patents ir vairākas reizes dārgāks nekā ASV patents.

Ja būtu iespēja iegūt vienotas patenttiesības lielā Savienības teritorijas daļā, tad samazinātos patentaizsardzības izmaksas, rēķinot pēc vienas pretenzijas izmaksām uz vienu iedzīvotāju. Pētījumi liecina, ka nodevu elastība ir $-0,4$ ³⁷; ja nodevas palielinātu par 10 %, iesniegto patentu skaits samazinātos par aptuveni 4 %. Patentaizsardzība plašākā teritorijā samazinātu patentaizsardzības izmaksas uz vienu iedzīvotāju, un tādējādi pieaugtu pieprasījums pēc patentēšanas. Tas pavērtu jaunas izdevības MVU, kam augsto relatīvo izmaksu dēļ patentēšana ārpus vietējā tirgus pašlaik praktiski nav pieejama.

5.2.2. *Izmaksu samazināšana un procedūras vienkāršošana*

Ja ciešākā sadarbībā tiktu iedibināta vienota patentaizsardzība, lietotājiem krietni samazinātos izmaksas un būtu vienkāršāk izmantot sistēmu, jo vienoto patentu administrētu centralizēti, turklāt vienkāršākas būtu arī tulkošanas prasības.

5.2.2.1. Vienotā patenta centralizēta administrēšana

Ieviešot vienotā patenta centralizētu administrēšanu, ievērojami samazinātos izmaksas un tiktu vienkāršota procedūra. Lielākās priekšrocības būtu šādas.

- Centralizēti tiktu iekasētas nodevas par ikgadējo patenta atjaunošanu (atšķirībā no pašreizējās situācijas, kad ikgadējo atjaunošanas nodevu maksā patentu valdei tajā dalībvalstī, kurā patenta īpašnieks vēlas patentu uzturēt spēkā): patentu īpašniekiem ievērojami samazinātos izmaksas:
 - kas attiecas uz oficiālajām nodevām, patentu īpašniekam par vienoto patentu būtu jāmaksā tikai viena ikgadējā atjaunošanas nodeva, nevis jāmaksā ikgadējās atjaunošanas nodevas katrā dalībvalstī, kurā tas nodomājis uzturēt spēkā nacionālo vai Eiropas patentu;
 - kas attiecas uz pārstāvības izmaksām, patentu īpašnieki vienotā patenta ikgadējo atjaunošanas nodevu varētu vai nu paši tieši samaksāt EPI, vai arī to uzticēt vienam profesionālajam pārstāvim, turpretim pašlaik maksājumu veikšana jāuztic profesionālajiem pārstāvjiem katrā dalībvalstī, kurā nodomāts patentu uzturēt spēkā³⁸.

³⁵ Economic Cost-Benefit Analysis of the Community Patent, Bruno van Pottelsberghe un Jérôme Danguy, sk. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm.

³⁶ Londonas nolīgums ir brīvprātīga sistēma, kuras mērķis ir samazināt patentēšanas izmaksas saskaņā ar EPK. To 2000. gada oktobrī pieņēma EPK Līgumslēdzēju pušu starpvaldību konferencē, un 2008. gada 1. maijā tas stājās spēkā 14 valstīs, kas pievienojušās EKP, tostarp 10 ES dalībvalstīs.

³⁷ G de Rassenfosse un B van Pottelsberghe, Per un pugno di dollari: A first look at the price elasticity of patents, Oxford Review of Economic Policy, 23(4), 588-604.

³⁸ Jāatceras, ka vairākas dalībvalstis uztur spēkā tiešas vai netiešas prasības, ka patentu īpašniekus nacionālajās patentu iestādēs jāpārstāv vietējiem profesionāliem pārstāvjiem, sk. <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/vi/index.htm> (par ikgadējo atjaunošanas

- Centralizēti tiktu reģistrēta juridiskā informācija saistībā ar patentu (piemēram, licences, nodošana, ierobežojumi, spēka zaudēšana, atteikšanās no reģistrācijas) atšķirībā no pašreizējās situācijas, kad šāda informācija jāreģistrē valstu patentu iestādēs; tas lielā mērā uzlabotu tiesisko noteiktību, jo būtu iespējams bez grūtībām piekļūt juridiskajai informācijai saistībā ar patentiem; saistībā ar sarunām par licencēšanas līgumiem un jo sevišķi saistībā ar jautājumu par standartiem, skaidra aina par patentu īpašniekiem un patentu juridisko statusu ir ļoti svarīga un dos iespēju daudz labāk pārvaldīt patentu portfeļus.

5.2.2.2. Tulkošanas prasības

Tas, ka nav vienotu patenttiesību, rada lielas izmaksas, kas tieši un netieši saistītas ar patlaban piemērojamām prasībām par tulkošanu. Pašlaik, lai Eiropas patents stātos spēkā, tas ir jāapstiprina vairumā EKP Līgumslēdzēju valstu. Valsts tiesību akti var paredzēt, ka patenta īpašniekam jāiesniedz patenta tulkojums, jāmaksā publicēšanas nodeva valsts patentu iestādei un jāievēro dažādas formālas prasības (piemēram, par iesniedzamo eksemplāru skaitu, iepriekšnoteiktu veidlapu izmantošanu un laika periodiem). Procesa gaitā izmaksas, birokrātija un sarežģītība aizvien pieaug, ko raksturo tālāk minētās parādības.

- Tehnisko tulkojumu izmaksas. Patentu tehniskās daļas tulkošanai ir nepieciešami specializēti tulkotāji. Vidējā maksa par vienas lappuses tulkošanu ir 85 euro, savukārt standarta patents parasti ir aptuveni 20 lpp. garš (un dažos gadījumos var sasniegt pat 200 lpp.).
- Profesionālo pārstāvju honorāri. Vietējie profesionālie pārstāvji bieži vien darbojas kā starpnieki starp patenta īpašnieku un nacionālo patentu iestādi, kurai jāiesniedz tulkojumi. Pārstāvji var piedāvāt parūpēties par tulkojumiem vai pārbaudīt piesaistīto tulkotāju tulkojumus, vai nodrošināt, ka tiek ievērotas valsts tiesību aktos paredzētās formālās prasības. Patenta īpašniekam par šādiem pakalpojumiem ir jāmaksā, un prasītie honorāri atkarībā no dalībvalsts ir aptuveni 150–600 euro par patenta apstiprināšanu.
- Nacionālo patentu iestāžu iekasētās oficiālās nodevas par tulkojumu publicēšanu. Nodeva par tipiska Eiropas patenta (20 lpp.) publicēšanu svārstās no 25 līdz 400 euro (atsevišķās dalībvalstīs).

Visā visumā apstiprināšanas izmaksas pat par 40 % var palielināt patentēšanas kopējās izmaksas Eiropā. Bieži vien Eiropas patenta apstiprināšana tikai vienā dalībvalstī var izmaksāt vairāk nekā visas EPI samaksātās nodevas par Eiropas patenta meklējumiem, ekspertīzi un piešķiršanu.

Ja vairākās dalībvalstīs pastāvētu vienotas patenttiesības, sistēmas lietotājiem procedūra kļūtu daudz lētāka un vienkāršāka. Iesaistītajās dalībvalstīs būtu kopēja un vienkāršota tulkošanas kārtība, proti:

- (a) prasības par tulkošanu aprobežotos ar kārtību, kas noteikta saskaņā ar EPK, neskarot samērīgus pārejas noteikumus, ka uz laiku ir nepieciešami vēl citi tulkojumi tīri informatīvos nolūkos bez juridiska spēka;

nodevu samaksu) un <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/iv/index.htm> (par tulkojumu iesniegšanu).

- (b) nebūtu prasības iesniegt tulkojumu nacionālajām patentu iestādēm un nebūtu jāmaksā publicēšanas nodeva;
- (c) nebūtu jāmaksā profesionālajam pārstāvim attiecīgajā valstī.

Pašlaik standarta garuma Eiropas patenta apstiprināšanas izmaksas attiecīgi 3, 6 un 13 dalībvalstīs un visā Savienībā ir šādas:

- ja patenta īpašnieks vēlas iegūt patentaizsardzību tikai trijās dalībvalstīs — Vācijā, Francijā un Apvienotajā Karalistē —, nerastos nekādas apstiprināšanas izmaksas, jo kopš Londonas nolīguma stāšanās spēkā šajās valstīs netiek piemērotas prasības par apstiprināšanu;
- ja patentaizsardzību vēlas iegūt sešās dalībvalstīs, apstiprināšanas izmaksas var būt no 3000 līdz 4500 euro atkarībā no izraudzītajām dalībvalstīm un tā, vai šīs dalībvalstis ir ieviesušas Londonas nolīgumu;
- ja patentaizsardzību vēlas iegūt 13 izraudzītās dalībvalstīs, apstiprināšanas izmaksas pārsniegtu 12 000 euro, savukārt apstiprināšana visā Savienībā izmaksātu 22 000-26 000 euro.

Ja ciešākas sadarbības ietvaros tiktu piemērota vienkāršota tulkošanas kārtība, viena patenta tulkošanas izmaksas būtu aptuveni 680 euro³⁹, neskaitot izmaksas, ko radītu samērīgas prasības par vēl citiem tulkojumiem tīri informatīvos nolūkos pārejas perioda laikā. Tas atbilst pašreizējām vidējām izmaksām par pretenziju tulkošanu divās citās EPI darba valodās, kas nav lietvedības valoda (EPK 14. panta 6. punkts).

Apstiprināšanas izmaksas iesaistīto dalībvalstu teritorijā tādējādi būtu vienādas ar pašreizējām izmaksām par aizsardzību dalībvalstīs, kas pievienojušās Londonas nolīgumam un pilnībā atceļušas prasības par tulkošanu (Vācija, Francija, Apvienotā Karaliste un Luksemburga)⁴⁰.

Papildu apstiprināšanas izmaksas rastos tikai tad, ja patenta īpašnieks vēlētos patentaizsardzību attiecināt arī uz neiesaistītajām dalībvalstīm. Pateicoties ciešākai sadarbībai, lietotāji visā Savienībā varētu būtiski samazināt izmaksas. Lai kāds būtu iesaistīto dalībvalstu skaits, visiem pieteicējiem samazinātos patentēšanas izmaksas, jo būtu vienkāršotas tulkošanas prasības. Protams, jo vairāk dalībvalstu sadarbībā iesaistās, jo lielāks ir gaidāmais izmaksu samazinājums.

³⁹ 4 lpp. ar pretenzijām x EUR 85 x 2 valodas = EUR 680.

⁴⁰ Līgumslēdzējām pusēm, kas pievienojušās Londonas nolīgumam un kurās oficiālā valoda ir tāda pati kā viena no EPI oficiālajām valodām, ir pilnībā jāatceļ prasības par tulkošanu (nolīguma 1. panta 1. punkts). Eiropas Savienībā tas attiecas uz Apvienoto Karalisti, Franciju, Luksemburgu un Vāciju.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko atļauj ciešāku sadarbību, lai izveidotu vienotu patentaizsardzību

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 329. panta 1. punktu,

ņemot vērā Apvienotās Karalistes, Dānijas, Igaunijas, Francijas, Lietuvas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas, Slovēnijas, Somijas, Vācijas un Zviedrijas lūgumus,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu⁴¹,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu Savienība izveido iekšējo tirgu, tās darbība ir vērsta uz to, lai panāktu stabilu Eiropas attīstību, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiskā izaugsme, un tā veicina zinātnes un tehnikas attīstību. Lai sasniegtu šo mērķi, ir lietderīgi izveidot tādus tiesiskos nosacījumus, lai uzņēmumi varētu pielāgot ražošanu un ražojumu izplatīšanu pāri valstu robežām un lai uzņēmumiem pavērtu plašākas izvēles iespējas un izdevības. Vienam no uzņēmumiem pieejamajiem juridiskajiem līdzekļiem jābūt vienotajam patentam, kam ir vienāds spēks visā Savienībā.
- (2) Saskaņā ar 118. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD), veidojot iekšējo tirgu vai nodrošinot tā darbību, viens no īstenojamiem pasākumiem ir vienotas patentaizsardzības izveide visā Savienībā un centralizētas atļauju piešķiršanas, koordinācijas un uzraudzības kārtības izveide visā Savienībā.
- (3) 2000. gada 5. jūlijā Komisija pieņēma priekšlikumu Padomes regulai par Kopienas patentu, lai varētu izveidot vienotu patentu, kas nodrošina vienādu aizsardzību visā Savienībā. 2010. gada 30. jūnijā Komisija pieņēma priekšlikumu Padomes regulai par Eiropas Savienības patenta (ES patenta) tulkošanas kārtību, kurā noteikta ES patentiem piemērojamā tulkošanas kārtība.
- (4) Padomes 2010. gada 10. novembra sanāksmē tika konstatēts, ka nav vienprātības par to, vai pieņemt ierosināto Padomes regulu par Eiropas Savienības patenta tulkošanas kārtību. 2010. gada 10. decembrī apstiprinājās, ka pastāv nepārvaramas grūtības un ka vienprātību nav iespējams panākt ne tobrīd, ne paredzamā nākotnē. Tā kā ir jāvienojas par ierosināto Padomes regulu par Eiropas Savienības patenta tulkošanas kārtību, lai varētu panākt galīgo vienošanos

⁴¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

par vienoto patentaizsardzību Savienībā, ir konstatēts, ka mērķi — izveidot vienotu patentaizsardzību Savienībā — pienācīgā laikā nav iespējams sasniegt, piemērojot attiecīgos Līgumu noteikumus.

- (5) Šādā situācijā 12 dalībvalstis, proti, Apvienotā Karaliste, Dānija, Francija, Igaunija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Slovēnija, Somija, Vācija un Zviedrija, Komisijai 2010. gada 7., 8. un 13. decembrī nosūtīja vēstules, kurās norādīja, ka vēlas iedibināt ciešāku savstarpēju sadarbību pie vienotas patentaizsardzības izveides, balstoties uz pašreizējiem priekšlikumiem, kurus sarunu laikā minētās dalībvalstis atbalstīja; tālab dalībvalstis lūdza Komisiju iesniegt attiecīgu priekšlikumu Padomei. Šo lūgumu dalībvalstis atkārtoti pauda Konkurētspējas padomes sanāksmē 2010. gada 10. decembrī. Pavisam 12 dalībvalstis lūgušas atļauju ciešākai sadarbībai.
- (6) Ciešāka sadarbība nodrošinātu vajadzīgo tiesisko regulējumu vienotas patentaizsardzības izveidei iesaistītajās dalībvalstīs un ļautu uzņēmumiem visā Savienībā uzlabot konkurētspēju, jo tie varētu iegūt vienotu patentaizsardzību iesaistītajās dalībvalstīs, turklāt tas sekmētu arī zinātnes un tehnikas progresu.
- (7) Ciešākas sadarbības mērķim jābūt vienota patenta izveidei, kas nodrošinātu vienādu patentaizsardzību visu iesaistīto dalībvalstu teritorijā un ko attiecībā uz visām šīm dalībvalstīm piešķirtu Eiropas Patentu iestāde (EPI). Tulkošanas kārtība ir vienotā patenta sistēmas neatņemama daļa, tāpēc tai jābūt vienkāršai un ekonomiski izdevīgai, kā arī jābūt saskaņā ar priekšlikumu Padomes regulai par Eiropas Savienības patentu tulkošanas kārtību⁴², ar kuru Komisija nāca klajā 2010. gada 30. jūnijā, kombinācijā ar kompromisa elementiem, kurus prezidentūra ierosināja 2010. gada novembrī un kuri guva plašu Padomes atbalstu. Tulkošanas kārtība paredzētu iespēju iesniegt patenta pieteikumus EPI ikvienā Savienības valodā, vienlaikus nodrošinot, ka tiek kompensētas izmaksas, kas saistītas ar to pieteikumu tulkošanu, kuri iesniegti valodā, kas nav EPI oficiālā valoda. Vienotais patents piešķirams tikai kādā no EPI oficiālajām valodām, kuras noteiktas Eiropas Patentu konvencijā. Nebūtu vajadzīgi citi tulkojumi, taču būtu iespējams ieviest samērīgus pārejas noteikumus, kas paredz, ka uz laiku ir nepieciešami vēl citi tulkojumi tīri informatīvos nolūkos bez juridiska spēka. Lai nu kā, brīdī, kad top pieejami kvalitatīvi mašīntulkojumi, kuru kvalitāte ir objektīvi novērtēta, pārejas noteikumi vairs nebūtu spēkā. Strīdus gadījumā uz patenta īpašnieku attiektos obligāts tulkošanas pienākums.
- (8) Ir izpildīti LES 20. panta un LESD 326. panta un 329. panta noteikumi.
- (9) Ciešākas sadarbības īstenošanas joma, tādu pasākumu ieviešana, kuru mērķis ir izveidot vienotu patentu, kurš nodrošina aizsardzību visā Savienībā, un centralizētas atļauju piešķiršanas, koordinācijas un uzraudzības kārtības izveide visā Savienībā — visi šie aspekti ir minēti LESD 118. pantā kā tādi, uz kuriem attiecas Līgumi.
- (10) Kā konstatēts Padomes 2010. gada 10. novembra sanāksmē un apstiprināts 2010. gada 10. decembra sanāksmē, Savienība kopumā nevar pieņemt termiņā sasniegt mērķi izveidot vienotu patentaizsardzību Savienībā, un tādējādi ir izpildīts LES 20. panta 2. punkta nosacījums, ka ciešāka sadarbība ir galējais līdzeklis.

⁴²

COM(2010) 350.

- (11) Ciešāka sadarbība pie vienotas patentaizsardzības izveides ir ar mērķi stiprināt zinātnes un tehnikas progresu un iekšējā tirgus darbību. Ja tiktu izveidota vienota patentaizsardzība grupā dalībvalstu, tas uzlabotu patentaizsardzības līmeni kopumā, jo būtu iespējams iegūt vienotu patentaizsardzību visās iesaistītajās dalībvalstīs un attiecīgi samazinātos izmaksas un sarežģītība. Tādējādi tas veicina Savienības mērķu sasniegšanu, aizsargā tās intereses un pastiprina integrācijas procesu saskaņā ar LES 20. panta 1. punktu.
- (12) Vienotas patentaizsardzības izveide nav iekļauta LESD 3. panta 1. punktā minētajā to jomu sarakstā, kurās Savienībai ir ekskluzīva kompetence. Eiropas intelektuālā īpašuma tiesību izveides juridiskais pamats ir LESD 118. pants, kas ietilpst VII sadaļā par konkurenci, nodokļiem un tiesību aktu tuvināšanu, precīzāk, šīs sadaļas 3. nodaļā par tiesību aktu tuvināšanu, un kurā īpaši pieminēta iekšējā tirgus izveide un darbība, kas saskaņā ar LESD 4. pantu ir Savienības un dalībvalstu dalītā kompetencē. Tādējādi vienotas patentaizsardzības izveide, ieskaitot piemērojamo tulkošanas kārtību, ir Savienības neekskluzīvā kompetencē.
- (13) Ciešāka sadarbība pie vienotas patentaizsardzības izveides atbilst Līgumiem un Savienības tiesību aktiem un neapdraud ne iekšējo tirgu, ne ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. To nevar uzskatīt par šķērsli vai diskriminējošu parādību tirdzniecībā starp dalībvalstīm, un tā nerada traucējumus dalībvalstu savstarpējā konkurencē.
- (14) Ciešāka sadarbība pie vienotas patentaizsardzības izveides tiek īstenota, ievērojot neiesaistīto dalībvalstu kompetenci, tiesības un pienākumus. Iespēja iegūt vienotu patentaizsardzību iesaistīto dalībvalstu teritorijā neietekmē patentaizsardzības iespējas vai apstākļus neiesaistītajās dalībvalstīs. Turklāt neiesaistīto dalībvalstu uzņēmumiem jābūt iespējai iegūt vienotu patentaizsardzību iesaistīto dalībvalstu teritorijā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmumiem no iesaistītajām dalībvalstīm. Netiek skarti neiesaistīto dalībvalstu pašreizējie noteikumi, kas paredz nosacījumus patentaizsardzības iegūšanai to teritorijā.
- (15) Konkrētāk, ciešāka sadarbība pie vienotas patentaizsardzības izveides atbilstu Savienības patentu tiesībām, jo, īstenojot ciešāku sadarbību, tiktu ņemti vērā iepriekšējie tiesību akti.
- (16) Ar noteikumu, ka tiek ievēroti visi šajā lēmumā paredzētie nosacījumi par iesaistīšanos, ciešākā sadarbībā pie vienotas patentaizsardzības izveides var iesaistīties ikviens dalībvalsts, kas ir gatava ievērot visus tiesību aktus, kas jau pieņemti šajā sakarā saskaņā ar LESD 328. pantu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Apvienotajai Karalistei, Dānijai, Francijai, Igaunijai, Lietuvai, Luksemburgai, Nīderlandei, Polijai, Slovēnijai, Somijai, Vācijai un Zviedrijai tiek atļauts iedibināt ciešāku savstarpēju sadarbību pie vienotas patentaizsardzības izveides, piemērojot attiecīgos Līgumu noteikumus.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Brišelē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*